



LOGY RY 25.11.2020

Hankintojen hiilijalanjälki

Case Hansel Oy

Liisa Lehtomäki



Mukana yli
1 500 000 000
euron hankinnoissa

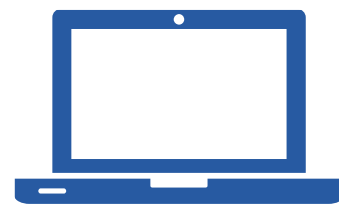


Yhteishankintoja
900 M€



Asiakaskohtaisia kilpailutuksia
600 M€

Yhteishankinnat TOP3



IT-konsultointi
91 M€



Työterveys-
huollon palvelut
68 M€



Konesali- ja
kapasiteettipalvelut
52 M€

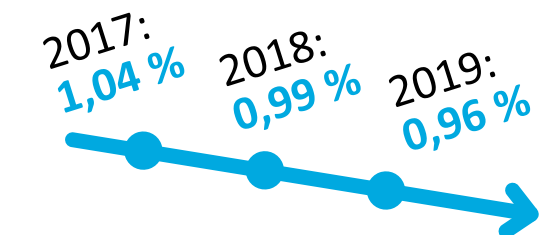
Yhteishankinnoissa

480

sopimustoimittajaa

1600

Liittynyttä asiakasta



keskimääräinen palvelumaksu



2250

Päivää tekemässä
asiakkaiden kilpailutuksia



116

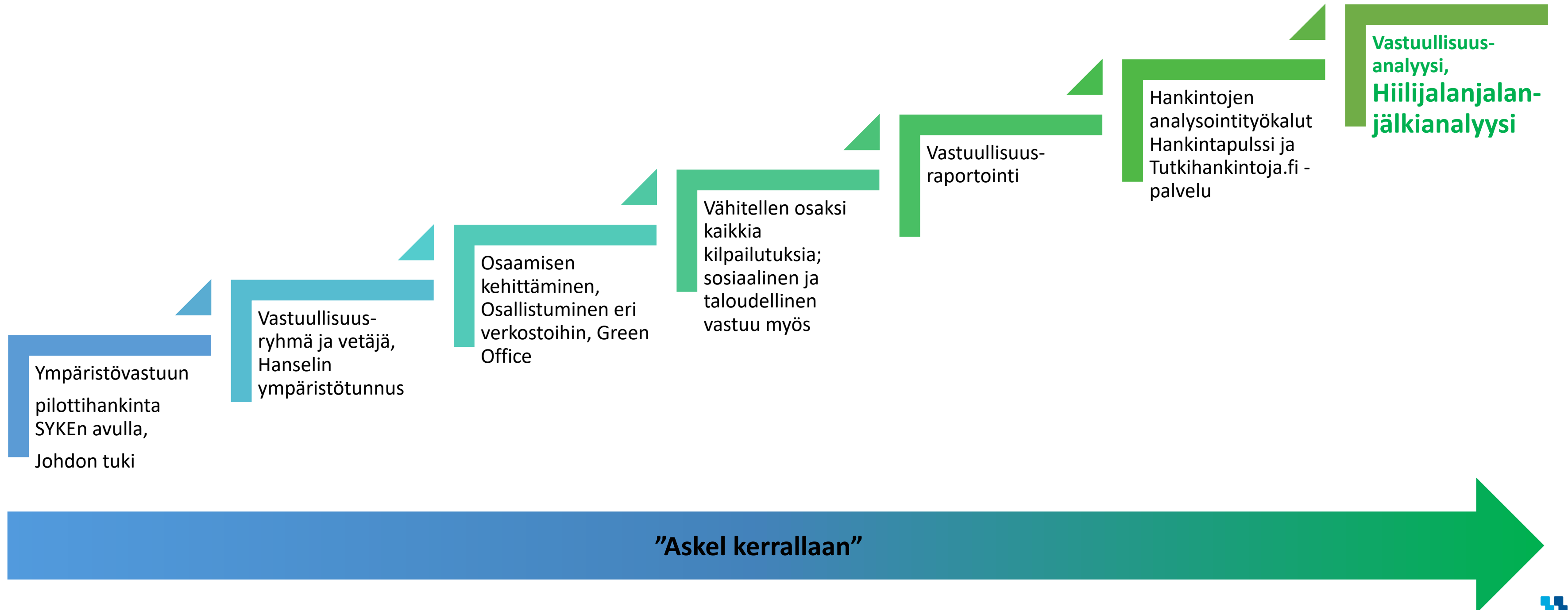
asiantuntijaa



750

päivää kehittämässä
hankintatoimea

Hanselin vastuullisuuden portaat v. 2006 alkaen



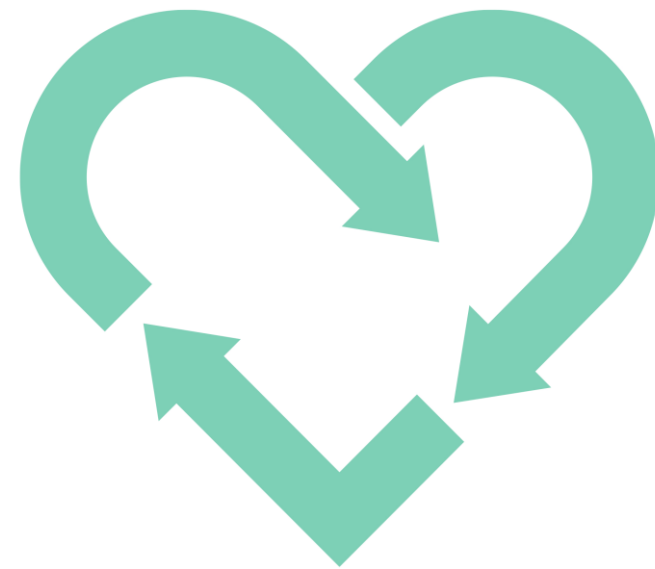
Hanselin vastuullisuusanalyysi

Työkalu yhteishankintojen vastuullisuuden arviointiin



Taloudellinen vastuu

Pitkät perinteet:
automatisoitu toimittajavalvonta,
tilaajavastuulain seuranta



Ympäristövastuu

Ympäristötunnus otettu
käyttöön 2009
**Hiilijalanjälkianalyysi
2019**



Sosiaalinen vastuu

Riskianalyysit vuodesta 2012

Code of Conduct
sopimustoimittajille 2017

Finnwatch-yhteistyö



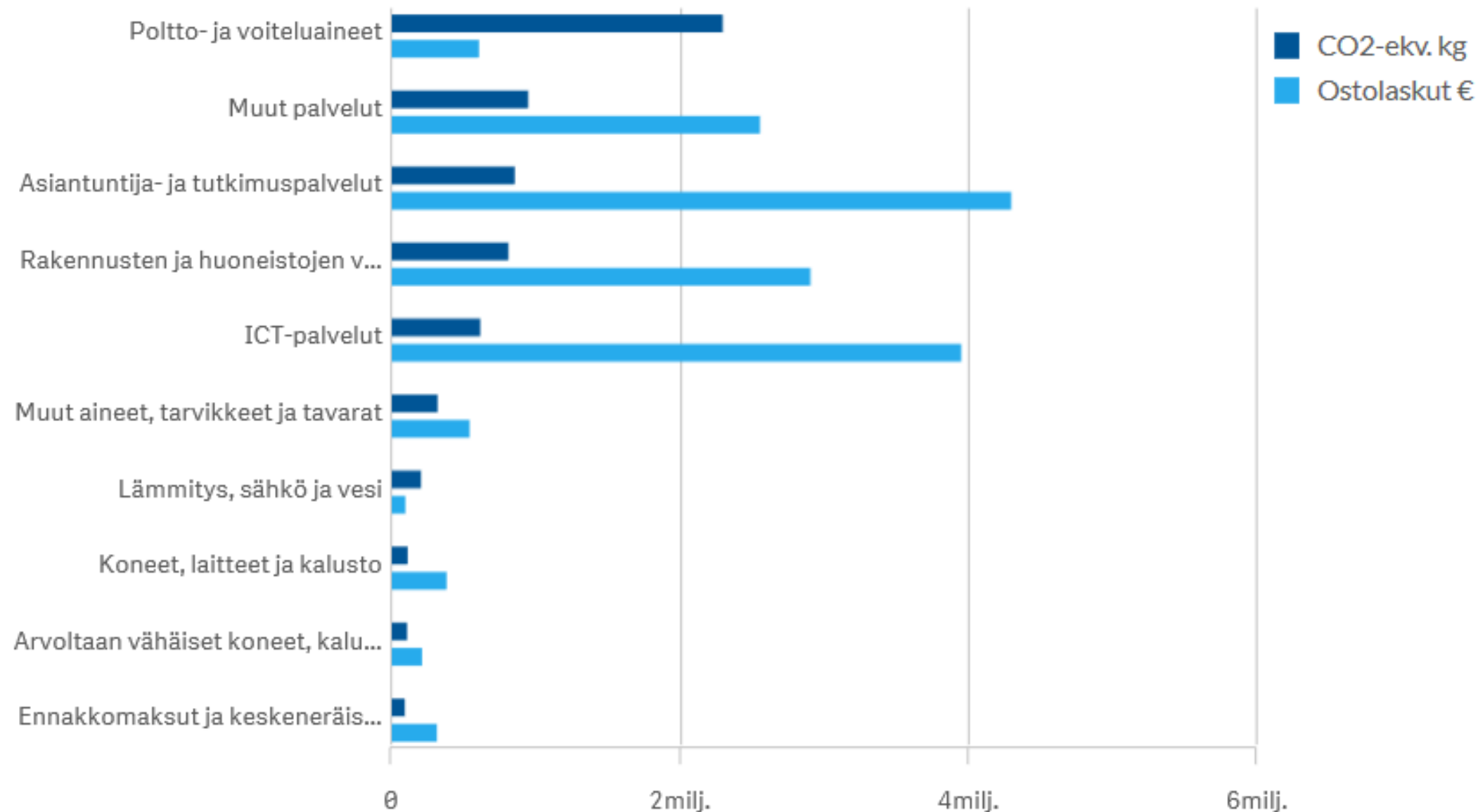
Innovatiivinen hankinta

Mahdollisuuksien aktiivinen
tunnistaminen ja hyödyntäminen

Hankintapulssin hiilijalanjälki -välilehti

Envimat-malli (kulutusperusteinen malli), SYKE

HIILIJALANJÄLKI JA OSTOLASKUT € TUOTE-/PALVELURYHMITTÄIN (TOP 10)



Hankintayksiköiltä tulevia kysymyksiä :

- On eri laskentamalleja
 - Miten ne eroavat toisistaan?
 - Voiko eri mallien tietoja verrata?
 - Mitä tietoja saa toimittajilta?
 - Millä mallilla toimittajien tuottamat tiedot on laskettu ja ovatko ne vertailukelpoisia?
- Onko päällekkäistä laskentaa?

Mitä hyötyä on hiilijalanjälkitiedosta?

- **Asiakas näkee, missä tuoteryhmissä on suurimmat päästöt yleisellä tasolla**
 - -> mitkä on päästöjen vähentämisen kannalta merkittäviä tuoteryhmiä.
 - -> mihin tuoteryhmiin tulisi asettaa vähennystavoitteita ja kohdentaa toimenpiteitä.
- **Huom.: Tiedot ovat suuntaa antavia** tietoja ko. tuoteryhmälle ja toimialalle, tiedot eivät ole tuotetasoisia tietoja eikä toimittajakohhtaisia tietoja.



Vähähiilisyyden edistäminen

1. Omien hankintojen hiilijalanjäljen analysointi ja merkittävimpien hankintaryhmien tunnistaminen .

2. Päästöjen vähentämisen kannalta merkittävän ryhmän vähennyspotentiaalin tunnistaminen ja tavoitteiden asettaminen

3. Sen jälkeen hankintakohtaisten tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittely. Kyse ensisijaisesti valintojen tekemisestä

4. Tietojen todentaminen, mittaaminen ja vaatimusten ja vaikuttavuuden seuranta sopimuskaudella => täyttyykö vaatimus vähähiilisyyden osalta, onko sopimuskauden aikana toimittaja kehittänyt tuotetta vähähiilisemmäksi, onko sopimuskauden aikana ostettu enemmän vähähiilisiä tuotteita tai mikä vaikutus hankinnalla on ollut päästöjen vähenemiseen.

Tiedon analysointi ja valintojen tekeminen

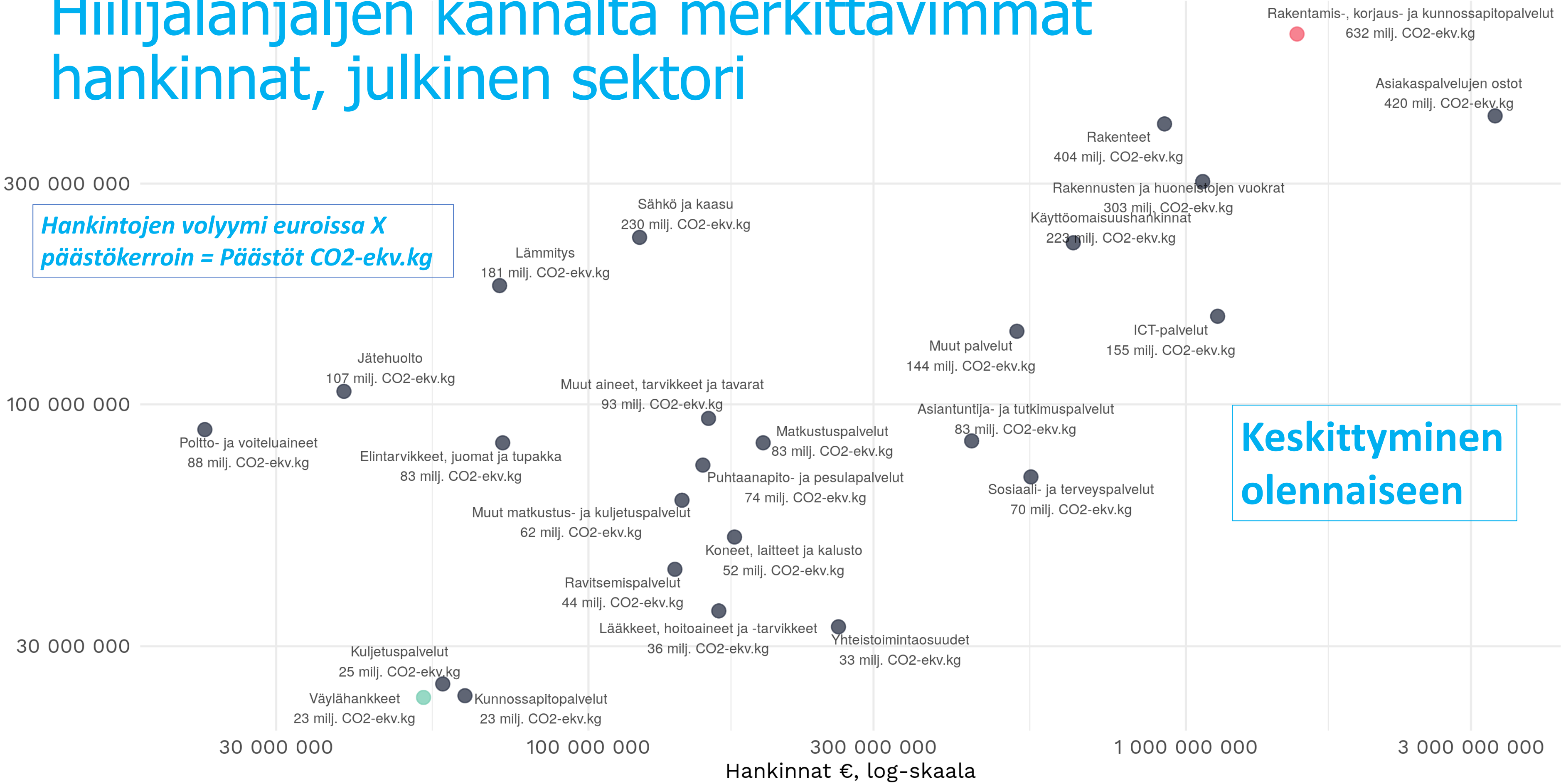
- **Päästöjen vähentämisen kannalta merkittävän tuoteryhmän tunnistaminen/määrittely**
 - Tuoteryhmä voi olla **merkittävä useasta syystä**:
 - Tuotteen päästöt ovat suuret ja volyymit ovat suuret
 - Yksittäisen tuotteen/tuoteryhmän päästöt voivat olla suuret, vaikka volyymit ovat pienempiä
 - Yksittäisen tuotteen/tuoteryhmän päästöt voivat olla pienempiä, mutta volyymit voivat olla suuria
 - On jo olemassa vähäpäästöisempiä tuotevaihtoehtoja, joten **kyse on valintojen tekemisestä**

Hiilijalanjäljen kannalta merkittävimmät hankinnat, julkinen sektori

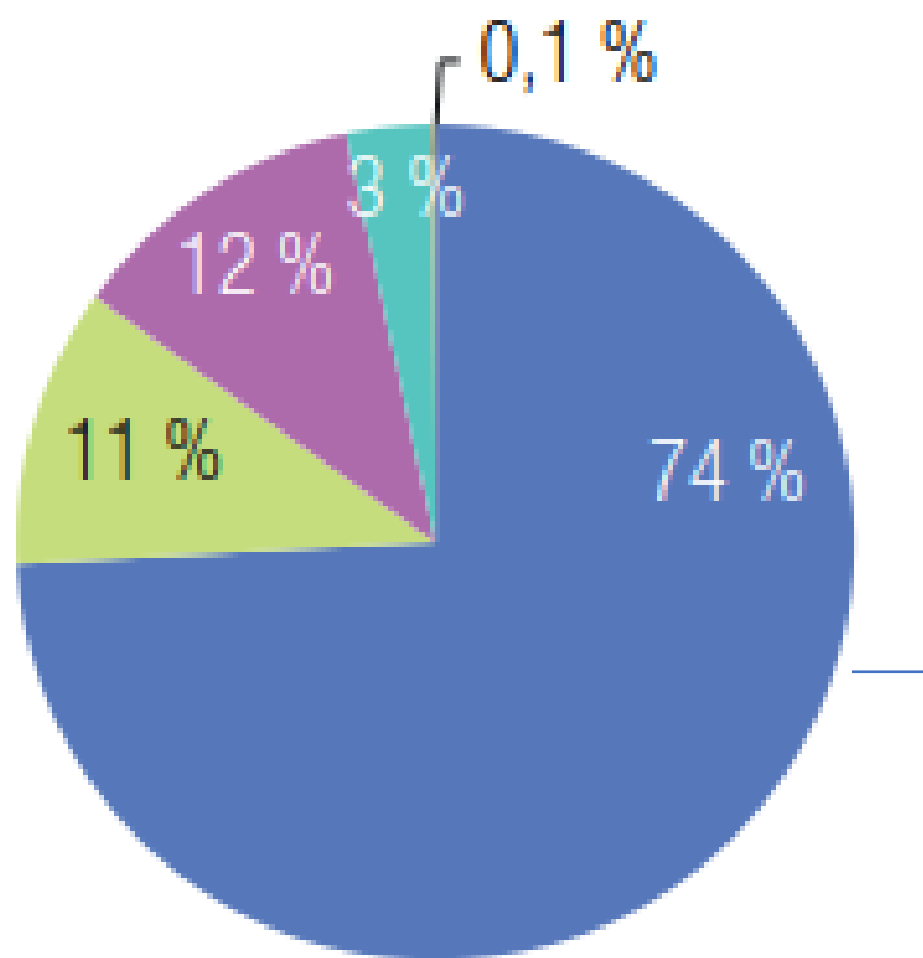
CO2-ekv.kg, log-skaala

*Hankintojen volyymi euroissa X
päästökerroin = Päästöt CO2-ekv.kg*

**Keskittyminen
olennaiseen**



Miltä sektoreilta päästöjä, millä julkisilla hankinnoilla merkitystä päästöjen kannalta? (Alueperusteinen malli) -> Sininen fontti = Hanselin sopimus



■ Energiasektori
■ Teollisuusprosessit ja tuotteiden käyttö
■ Maatalous
■ Jätteiden käsittely
■ Epäsuorat CO₂-päästöt

- **Energiasektori tuottaa 74 % Suomen kasvihuonekaasupäästöistä. Sektorin sisällä on seuraavat osuudet**
 - **Energiateollisuus (sähkön ja kaukolämmöntuotanto sekä polttoainejalostus) on 43 % energiasektorista**
 - Tilojen ja laitteiden ym. kulutussähkö -> **Sähkö, Aurinkovoimalat**
 - **Kotimaan liikenne on 28 % energiasektorista. Liikenteen sisällä puolestaan seuraava jako:**
 - **Tieliikenne vajaa 94 %**
 - Ajoneuvojen polttoaineet -> **Polttoaineet**
 - Tilausajoliikenne -> **Tilausajopalvelut**
 - Muuttokuljetus -> **Muuttokuljetuspalvelut**
 - Tässä huomioidaan usein myös ajoneuvot -> **Autot, Raskaat ajoneuvot**
 - **Laivaliikenne ja muu vesiliikenne 4 % -> Laivamatkustuspalvelut**
 - **Lentoliikenne 2 % -> Reittilennot ja Tilauslentopalvelut**
 - **Junaliikenne vajaa 0,5 % -> Junamatkustuspalvelut**
 - **Teollisuus ja rakentaminen on 16 % energiasektorista**
 - Rakentamisessa mukana mm. työkoneet ja niiden polttoaineet -> **Työkoneet, Polttoaineet**
 - **Rakennusten lämmitys 10 % energiasektorista**
 - Tilojen lämmitys (öljy- ja sähkölämmitys) -> **Polttoaineet ja Sähkö**
 - **Muu polttoaineiden käyttö 3 % energiasektorista** = (mukana kaupan, julkisen sektorin ja mm. puolustusvoimien alusten polttoaineiden käyttö -> **Polttoaineet**)

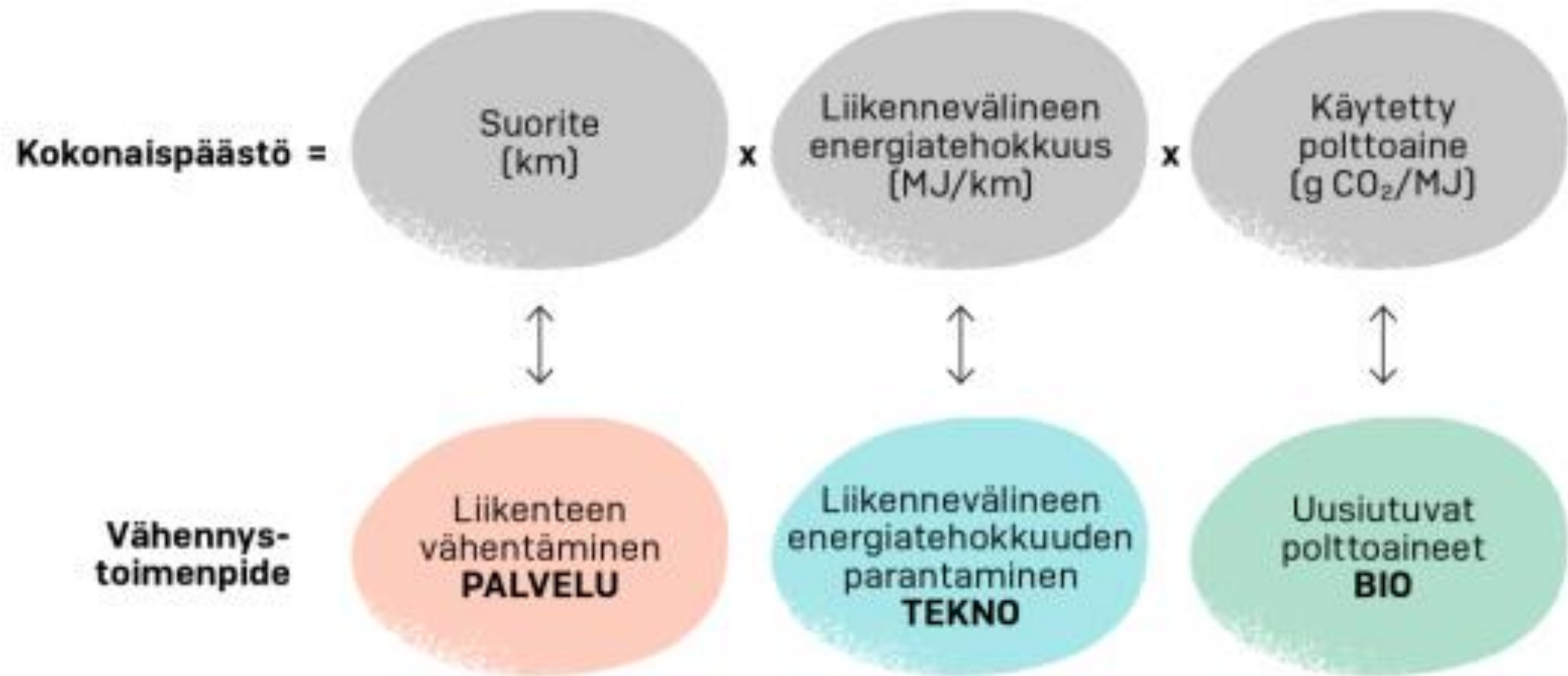
Tietoja kerätty: Tilastokeskus, Suomen kasvihuonekaasupäästöt 1990-2017:

https://tilastokeskus.fi/static/media/uploads/tup/khkinv/yymp_kahup_1990-2017_2018_19735_net.pdf

Suomen ilmastopaneeli: Päästövähennyspolku kohti hiilineutraalia Suomea – Hahmotelma, SYKE /2019

<https://researchportal.helsinki.fi/en/publications/päästövähennyspolku-kohti-hiilineutraalia-suomea-hahmotelma>

Toimenpideohjelma hiilettömään liikenteeseen LVM 2018



CO₂-päästöjen muodostuminen ja niiden vähentäminen liikenteessä

Linkki:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161210/LVM_13_18_Toimenpideohjelma%20hiilettomaan%20liikenteeseen%202045%20Liikenteen%20ilmastopolitiikan%20tyoryhman%20loppuraportti.pdf?sequence=1&isAllowed=y

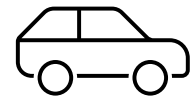
Liikkumisen valintoja



Nykyinen autokanta,
Päästöjen vähentäminen
polttoaineiden osalta



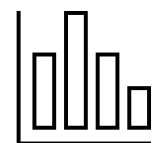
Biopolttoaineet



Autokannan päästöjen
vähentäminen ja
energiatehokkuuden parantaminen



Sähkö- tai hybridi- tai
kaasuauto



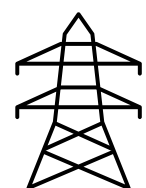
Suoritteiden määrän vähentäminen,
muut vaihtoehdot



Ajojen määrän vähent.,
leasing-autot, lyhytaik.
autonvuokraus, car pooling,
tilausajot, MaaS-palvelut,
julkinen liikenne, lentämisen
tilalle etäkokoukset,
etätyöskentely, pyöräily



Sähkön ja lämmityksen valintoja



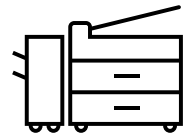
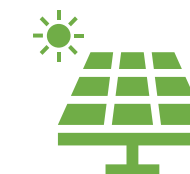
Sähkönkulutuksen päästöjen vähentäminen
Kulutuksen vähentäminen



Sähkö uusiutuvilla energialähteillä, alkuperäsertifikaatit



Aurinkopaneelit
Kysyntäjousto



Laitteiden, kaluston energiatehokkuuden parantaminen
Kulutuksen vähentäminen



Energiatehokkaat laitteet,
2-puoleinen tulostus, led-
valaistus ja liiketunnistimet



Lämmityksen päästöjen vähentäminen
Energiatehokkuuden parantaminen
Kulutuksen vähentäminen



Kaukolämpö uusiutuvilla energialähteillä, maalämpö, lämpöpumput, hukkalämmön talteenotto, tilatehokkuuden parantaminen



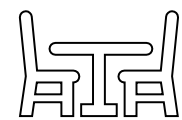
Rakentamisen, kiertotalouden ja syömisen valintoja



Rakennusten energiatehokkuuden
parantaminen,
hukkalämmön talteenotto



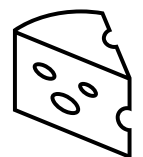
Uudisrakennusten ja
korjausten ratkaisut ja
materiaalivalinnat,
Päästöttömät työmaat



Kiertotalouden ja
materiaalitehokkuuden edistäminen



Jätteiden lajittelu,
Kierrätys, uusiokäyttö,
Pakkausmateriaalin
vaatimukset



Kasvisruokavalion edistäminen
Ruokahävikin vähentäminen

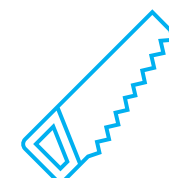


Ruokalistasuunnittelu,
Kulutuksen ennakointi



Haasteellisempia ryhmiä

- Palvelut, joihin ei liity merkittävää energian kulutusta
 - Asiantuntija- ja tutkimuspalvelut
 - Sosiaali- ja terveysterveyst
 - Henkilöstöpalvelut
 - Hallinnolliset palvelut
 - Kuntien asiakaspalvelujen ostot
- Tuotteet, joiden käyttöön ei liity energian kulutusta



Linkkejä ja lisälukemista

- **KEINOn nettisivut:** <https://www.hankintakeino.fi/fi>
- **KEINO Julkisten hankintojen johtaminen ja kehittäminen:** <https://www.hankintakeino.fi/fi/johtaminen-ja-kehittaminen>
- **KEINOn hankintojen vaikuttavuuden arviointi:** <https://www.hankintakeino.fi/fi/strateginen-johtaminen/hankinnan-vaikutusten-ja-vaikuttavuuden-arviointi/opas>
- **KEINOn kehittäjäryhmät:** <https://www.hankintakeino.fi/fi/hankintayhteisty-ja-verkostoituminen/julkisten-hankintojen-tilaajaryhmat>
- **KEINOn Green Deal-toiminta:** <https://www.hankintakeino.fi/fi/hankintayhteisty-ja-verkostoituminen/julkisten-kestavien-hankintojen-edellakavijayhteisty-Green-Deal>
- **KEINOn eOppiva:** <https://www.eoppiva.fi/koulutukset/julkisilla-hankinnoilla-kestava-tulevaisuus/>
- **Vähähiilisten julkisten hankintojen webinaarisarja:** [Vähähiiliset julkiset hankinnat - webinaarisarja | Hankintakeino.fi](#)
- **KEINO-esimerkit:** <https://www.hankintakeino.fi/fi/keinokkaat-hankintaesimerkit>

Kiitos!



Asiakaspalvelu

0294 444 300
asiakaspalvelu@hansel.fi

Verkkopalvelu

www.hansel.fi

Tapahtumasivusto

www.hansel-tapahtumat.fi

Kehityspäällikkö

Liisa Lehtomäki
0294 444 256
liisa.lehtomaki@hansel.fi